

УДК 340.143, 159.9

А- 43

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою ВНПЗ «Дніпровського гуманітарного університету» від 19.02.2026 (протокол № 6).

А-43 Актуальні проблеми юриспруденції та психології: матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 24 грудня 2025 р.). Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2025. 300 с.

Збірник конференції містить матеріали VS Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми юриспруденції та психології» (24.12.2025), у роботі якої взяли участь здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти закладів вищої освіти України.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (*голова*); канд. юрид. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА** (*заст. голови*); **Андрій МІРОШНИК** (*секретар*); канд. юрид. наук **Сергій ДУБОВ**, докт. юрид. наук, проф. **Вадим НЕГОДЧЕНКО**, докт. юрид. наук, доц. **Сергій ПЕНЬКОВ**, канд. псих. наук, доц. **Людмила ПРІСНЯКОВА**, докт. псих. наук, доц. **Олександр САМОЙЛОВ**

© ВНПЗ ДГУ, 2025

© Автори, 2025

Багач Р.В. ЕМОЦІЙНА РЕГУЛЯЦІЯ ТА СТРЕСОСТІЙКІСТЬ УЧНІВ АВТОШКІЛ.....	179
Агапєєва Д.В. ОСОБЛИВОСТІ БАТЬКІВСЬКО-ДИТЯЧИХ ВІДНОСИН В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	183
Беляєва Ю.С. ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У ШКОЛІ: МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІВ, БАТЬКІВ ТА УЧНІВ.....	187
Борзова Л.В. ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ПОДОЛАННЯ ВНУТРІШНІХ БАР'ЄРІВ У СПОРТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ.....	190
Вербицька Є.Д. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТРИВОЖНОСТІ ТА КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ У ПЕРЕЖИВАННІ ЖИТТЄВИХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ.....	192
Веселовська О.А. ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	195
Гетьман Д.В. ПРОФЕСІЙНІ РИЗИКИ ПСИХОЛОГІВ: ПСИХОЛОГІЧНЕ ВИГОРАННЯ ТА ЕМОЦІЙНЕ ВИСНАЖЕННЯ.....	198
Долотій Н.І. ПСИХОЛОГІЧНА РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ БАТЬКІВ ЯК ФАКТОР МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ПІДЛІТКІВ.....	201
Доровських Н.О. ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	206
Зотова А.С. ПСИХОЛОГО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ МЕДІАЦІЇ ТА КІБЕРБЕЗПЕКИ У МІЖКУЛЬТУРНИХ КОМАНДАХ.....	208
Зотова А.С. УНІВЕРСАЛЬНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ КОДЕКС ВЗАЄМОДІЇ ЯК ПСИХОЛОГО-ПРАВОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ПОПЕРЕДЖЕННЯ МІЖКУЛЬТУРНИХ КОНФЛІКТІВ.....	211

6. Тарасевич І. Ю. Сімейне консультування та психотерапія. Глосарій. Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет». 2025. 104 с.

Доровських Надія Олександрівна

здобувачка вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Спіріна Ірина Дмитрівна

доктор медичних наук, професор,

професор кафедри психології

Дніпровського гуманітарного університету

ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Сучасний соціальний контекст характеризується тривалим впливом чинників невизначеності (нестабільність, непередбачуваність подій, дефіцит або суперечливість інформації), які підвищують психоемоційне навантаження та актуалізують потребу в ефективній саморегуляції. У таких умовах невизначеність перестає бути ситуативним подразником і перетворюється на фонову реальність, що посилює інтенсивність страхів і тривожності та ускладнює ухвалення рішень, планування і підтримання відчуття контролю над власним життям. Саме тому аналіз механізмів саморегуляції в умовах невизначеності набуває не лише теоретичної, а й виразної прикладної значущості.

Саморегуляція в ситуації невизначеності може бути розглянута як система взаємопов'язаних психологічних механізмів, через які особистість знижує напругу та відновлює суб'єктивну керованість подіями. У межах цього дослідження саморегуляція операціоналізується через поєднання: (1) емоційних реакцій (страх і тривожність як маркери напруження), (2) поведінкових стратегій подолання (копінг-стратегії), (3) несвідомих механізмів стабілізації переживань (психологічні захисти) та (4) ресурсного підґрунтя самозбереження (суверенність психологічного простору як показник сформованості психологічних меж). Такий підхід дає змогу точніше описати, які саме конфігурації механізмів підтримують адаптацію, а які — фіксують переживання невизначеності у вигляді хронічного напруження.

Мета дослідження полягала у виявленні та аналізі особистісних стратегій і психологічних механізмів реагування на ситуацію невизначеності в підлітковому віці. Об'єктом дослідження визначено психологічні

особливості функціонування особистості в умовах невизначеності, тоді як предметом — особистісні стратегії та психологічні механізми реагування на ситуацію невизначеності. Така постановка дозволяє розглядати саморегуляцію як інтегральний процес, що поєднує емоційні стани, способи подолання, ресурс психологічних меж і захисні механізми, які забезпечують відносну стабілізацію психіки за умов непередбачуваності подій.

Для досягнення мети та реалізації поставлених завдань використано комплекс методів теоретичного, емпіричного та статистичного рівнів. На теоретичному рівні застосовано аналіз, узагальнення та систематизацію наукових джерел з проблем невизначеності, страху, психологічної адаптації, копінг-стратегій і захисних механізмів, що дало змогу визначити змістові параметри дослідження та окреслити емпіричні орієнтири подальшого аналізу.

За результатами констатувального етапу встановлено, що інтегральний показник страху у вибірці є високим: середнє значення становило 90,6%, причому 23,3% респондентів мали підвищений рівень страху (вище умовно нормативного порогу 82,6%). Це означає, що в ситуаціях невизначеності значна частина досліджуваних функціонує в режимі підвищеної емоційної напруги, де страхи стають не «сигналом», а фактором, який реально впливає на поведінкові рішення.

Паралельно зафіксовано переважання середнього рівня тривожності: ситуативна тривожність найчастіше мала середні значення (32 особи), особистісна — також переважно середні (38 осіб), що в сукупності формує фон хронічної напруженості й очікування загрози.

Вимір психологічних меж показав, що саме суверенність психологічного простору виступає ресурсною «опорою» саморегуляції: за умов її зниження посилюється емоційна реактивність та тенденція до менш продуктивних способів подолання. Узгоджено з цим, у структурі переживання невизначеності провідними визначено екзистенційні страхи (війни, майбутнього, втрати близьких) у поєднанні з підвищеною тривожністю; для осіб із більш вираженим страхом і тривожністю характерні менш виражені межі, переважання емоційно-фокусованих/унікальних копінгів та домінування менш зрілих захистів.

На основі отриманих даних розроблено та апробовано психокорекційну програму з 8 занять; ефективність оцінювали через повторну діагностику в експериментальній (n=23) і контрольній (n=23) групах. Після програми в експериментальній групі зафіксовано зниження інтегрального показника страху з 96,3% до 83,1%, а частка осіб із підвищеним рівнем страху зменшилася з 60,9% до 17,4%; у контрольній групі зміни були мінімальними (95,4% → 93,8%; 56,5% → 52,2%).

Кореляційний аналіз після програми (ЕГ) показав системний характер змін: особистісна тривожність позитивно пов'язана зі страхами ($\rho=0,62$; $p<.001$) і напруженістю копінгів ($\rho=0,55$; $p<.001$), тоді як суверенність психологічного простору має негативні зв'язки з тривожністю, страхами та

напруженістю копінгів (ρ від $-0,48$ до $-0,59$), а також позитивно корелює зі «зрілістю» захистів ($\rho=0,63$; $p<.001$).

Висновки. Отримані результати підтверджують, що саморегуляція в умовах невизначеності має системний характер: зростання тривожності супроводжується підвищенням інтенсивності страхів і «перенапруженням» копінг-системи, тоді як сформовані психологічні межі (суверенність простору) пов'язані з більш упорядкованими реакціями, нижчою емоційною реактивністю та більш зрілими захисними механізмами. Апробована психокорекційна програма продемонструвала практичну ефективність: у експериментальній групі суттєво знизився інтегральний рівень страху та зменшилася частка осіб із показниками вище умовно нормативного порога, що свідчить про реальне посилення саморегуляції в ситуаціях невизначеності.

Зотова Анна Сергіївна

здобувачка вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Пріснякова Людмила Макарівна

кандидат психологічних наук, доцент,
завідувач кафедри психології
Дніпровського гуманітарного університету

ПСИХОЛОГО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ МЕДІАЦІЇ ТА КІБЕРБЕЗПЕКИ У МІЖКУЛЬТУРНИХ КОМАНДАХ

Психолого-правові аспекти медіації та кібербезпеки у міжкультурних командах набувають дедалі більшого значення в умовах глобалізації та цифрової трансформації сучасного бізнесу. У міжнародних компаніях, де співробітники представляють різні культурні середовища, виникають специфічні ризики, пов'язані не лише з кіберзагрозами, а й із міжособистісними конфліктами, які можуть загострюватися через різні цінності, когнітивні стилі та норми поведінки. Кібербезпека в таких умовах виступає не лише як технічний захист інформації, але й як фактор, що впливає на психологічний комфорт команди, рівень довіри та готовність до конструктивної взаємодії. На думку провідних фахівців у галузі управління командами, безпечне цифрове середовище є невід'ємною складовою ефективної медіації, оскільки відчуття захищеності дозволяє учасникам відкрито висловлювати свої позиції та спільно шукати компроміси.